Gady chronione w Polsce

WYKONAŁA MAŁGORZATA RAWIŃSKA

Gady

Gady są zmiennocieplne. Skóra gadów jest sucha, prawie pozbawiona gruczołów, pokryta rogowymi wytworami naskórka - łuskami bądź płytkami kostnymi. Zapobiega to wysychaniu skóry i chroni przez urazami mechanicznymi. Gady składają jaja na lądzie, a w nich znajdują się zapasy pokarmowe dla zarodka. Jajo otoczone jest skórzastą osłonką. Współczesne gady są potomkami gadów kopalnych. Wszystkie gady występujące w Polsce są pod ochroną.

Jaszczurki

Najliczniejszą grupę gadów stanowią jaszczurki. Większość z nich ma suchą skórę, ciało wydłużone, zbudowane z głowy, tułowia, długiego ogona i dobrze rozwiniętych kończyn. Oczy i skóra osłonięte są rogową łuską. Większość jaszczurek jest drapieżnikami. Nie można łapać je za ogon, ponieważ go odrzuca, ale po pewnym czasie ich ogon się regeneruje, chociaż nie jest tej samej długości i może mieć inny kolor.

Jaszczurka zwinka

Można ją spotkać na obszarze całej Polski. Jest tu pod ścisłą ochroną. Można spotkać ją na nizinach (najczęściej) w niskiej trawie, na kamieniu, wygrzewającą się na słońcu. Jej najczęstszym pożywieniem są małe bezkręgowce. Ich maksymalna długość ciała to około 24 cm. Bez ogona około 12 cm.

Jaszczurka żyworodna

Jaszczurka żyworodna rozmnaża się właściwie nie przez żyworodność, ale przez jajożyworodność. Osiąga długość do 14 lub 16 cm. Około 9,5 cm przypada na ogon. Występuje na terenie Polski i podlega ścisłej ochronie.

Jaszczurka zielona

Typowo ubarwione samce są trawiastozielone, bezplame lub bogato nakrapiane czarnymi plamkami. Typowe samice są szarozielone pokryte nieregularnymi ciemnymi plamkami z jasnymi liniami wzdłuż grzbietu. Brzuch jednolicie żółty lub żółtozielony. Długość ciała mierzy do 40 cm. Tereny trawiaste, kamieniste lub krzewiaste, suche i słoneczne. Żywi się stawonogami, głównie owadami. Duże osobniki pożerają mniejsze jaszczurki i węże.

Padalec zwyczajny

Mierzy zwykle 40-50cm w zależności od płci. Dwie trzecie tej wartości zajmuje ogon. Przyjmuje różnorodne ubarwienie, na grzbiecie spotyka się zwykle odcienie brązu, na brzuchu czerń u samic i żółtawy deseń u samców. Występuje kilka odmian barwnych, w tym turkusowa. Gad poluje głównie na ślimaki nagie i dżdżownice, nie jest zbyt szybki. Porusza się, wykonując wężowate ruchy ciała. Rozmnaża się żyworodnie lub jajożyworodnie. Padalec jest beznogą jaszczurką!!!!!

Węże

Charakteryzują się wydłużonym, beznogim ciałem i aparatem szczękowym umożliwiającym niezwykle szerokie rozwarcie szczęk, a co za tym idzie połykanie ofiar w całości, brakiem błony bębenkowej i ucha środkowego. Rozmnażają się płciowo. Do chwili obecnej opisano ponad 3000 gatunków węży. Węże są mięsożerne. Połykają ofiary w całości, mimo że często wielokrotnie są one większe od samego węża.

Zaskroniec zwyczajny

Samica osiąga średnio długość od 85 cm do 1,2 m, a samiec od 70 cm do 1 m. Żywią się żabami, rybami albo małymi gryzoniami. Zaatakowany zaskroniec broni się, często udając martwego, wypuszcza przy tym nieprzyjemnie pachnącą ciecz, która dodatkowo ma zniechęcić potencjalnego drapieżnika lub wydaje głośny syk w celu odstraszenia napastnika. Zaskroniec bardzo lubi przebywać na obszarach podmokłych, bagnistych, niedaleko jezior i bardzo dobrze pływa oraz nurkuje. Zaskroniec zawdzięcza swą polską nazwę charakterystycznym żółtym plamom "za skroniami".

Żmija zygzakowata (jadowita)

Mierzy 70cm, rzadziej 90cm. Grzbiet o zabarwieniu brązowym, srebrzystoszarym, żółtawym, oliwkowozielonym, niebieskoszarym, pomarańczowym, czerwonobrązowym lub miedzianoczerwonym. Na grzbiecie ciemniejszy od barwy zygzak. Spotykana na obrzeżach lasów, podmokłych łąkach, polanach leśnych. Głównym pokarmem żmij są małe ssaki owadożerne oraz gryzonie. Poluje także na żaby, jaszczurki, pisklęta ptaków oraz owady.

Gniewosz plamisty (miedzianka)

Występuje w miejscach suchych i silnie nasłonecznionych, na terenach kamienistych, w zaroślach i trawach. Jest rzadkim gatunkiem, unika lasów. Odżywia się prawie wyłącznie jaszczurkami w tym także padalcami, niekiedy osobnikami tego samego gatunku. Rzadziej płazami, pisklętami i myszami. Swą zdobycz gniewosz plamisty najpierw oplata i obezwładnia swym ciałem, następnie połyka ją żywą lub martwą. Mierzy od 60 do 75 cm, samica osiąga nawet 87 cm. Ogon stanowi około 12 do 25 procent wartości całej długości ciała.

Wąż Eskulapa

Największy wąż żyjący w Polsce i Europie Środkowej. Długość jego ciała może przekraczać 2 m, najdłuższy odnotowany osobnik mierzył 225 cm. Osobniki są oliwkowobrązowe, brunatne, oliwkowobrunatne. Jest to wąż jajorodny. Odżywia się myszami, małymi ssakami, jaszczurkami, jajami, pisklętami, małymi ptakami oraz małymi wężami. Czasem zjada też młode bezkręgowce. Nie jest jadowity. Polując na zdobycz chwyta ją pyskiem i owijając ciałem dusi, a następnie połyka.

Żółwie

Charakteryzują się obecnością pancerza chroniącego cały tułów. Wśród żółwi spotyka się zwierzęta zarówno mięsożerne, jak i roślinożerne, wodne i lądowe. Wszystkie są jajorodne. Żółwie pomimo tego, iż są mniej zróżnicowane morfologicznie od innych gadów, potrafiły opanować najróżnorodniejsze środowiska poczynając od mórz, a na terenach pustynnych kończąc. Dział zoologii (nauka o zwierzętach) zajmujący się żółwiami to chelonologia. 23 maja obchodzony jest Światowy Dzień Żółwia.

Żółw błotny

Jedyny gatunek żółwia żyjący naturalnie w Polsce.
W środowisku naturalnym żyje powyżej 100 lat. Jest drapieżnikiem, poluje i odżywia się wyłącznie pod wodą.
Zjada owady wodne i ich larwy, ślimaki, małże, kijanki, żaby, małe ryby. Nie gardzi też martwą zdobyczą.
Mniejszą zdobycz połyka w całości, a większą chwyta szczękami i rozrywa pazurami.
Jego środowiskiem jest woda, którą opuszczają tylko samice dla złożenia jaj. Zamieszkuje jeziorka, leśne oczka wodne, bagna, starorzecza, duże stawy i rzeczki.

Bibliografia

zadane.pl

zbadane.pl

poszkole.pl

pl.wikipedia.org/wiki/

mierzyn24.pl

istotyzywe.pl

commons.wikimedia.org

fotoforum.gazeta.pl